

Armas Mark!

Tahtsin täna pühapäeva puhul ajada veidi omavahelist juttu. Nimelt Göteborgi kooli asjast ja kuhu see on välja jõudnud käesolevaks momendiks.

Linna-koolivalitus rüüles jälle „ei“. Korrapäraselt algkooli seega ei saa. Kui hakati uurima neid põhjusi, siis tulid välja järgnevad asjaolud. Üks meie õpetajaid on varem käinud koolivalituses endale järeleaitaja-õpetaja kohta „tegemas“ ja selle koha ka saanud. Seldusega, et eesti kool ei ole enam tingimata vajalik. Ta lootas saada rootsi täispalgaga õpetajakoha. Pärast tuli aga välja, et asjaosalisi on vaid 12 eesti last ja anda tuleb 1 tund päevas, kuupalk seega midagi 80 krooni kuus. Tõelikult käib nüüd tema juures koos vaid 3 õpilast, kelledest 2 on ta enda lapsed, ülejäänud Göteborgi lapsed ei tule. Aga karu-teen eesti koolile oli tehtud. Ja koolivalitus jäi oma senise otsuse juurde anda ainult abiõpetust Göteborgi lastele, kuna isegi eesti õpetajad ei pea eesti kooli vajalikuks. Selle informatsiooni tõi koolivalitusest kpt. Orav. Ta oli olnud väga põhane ja loodud, kuna ta tõsiselt tegi eesti kooli enda südameasjaks. See läks

siis viltu.

Seepeale putrus hr. Meiusi mind enda juurde ja pidasime aru, mis teha. Jõudsin otsusele, et tuleb teha üks kõva õhtukool. Seal tuleks õpetada rahvuslike aineid ja lisaks veel õpilastele lihtsai anda mõned ainetes, milleles neil kevadest eksamid tulevad teha keskkoolis. Et ei läheks korda eesti õpilaste eksamitel nurka suruda ning neile teed sulgeda vähesel teadmiskuse ja halva teadmistuse pärast rootri koolis. Et õhtukool tõesti kõva saaks, tuleks rakendada tööle kogu selle jaoks üks inimene. Teha 3 gruppi, à 2 päeva nädalas, à kuuni 3 tundi päevas. Palgaks tuleks arvata 300 kr. kuus. Lubasin härra Meiusile, et tulen neil tingimustel vabrikust ära ja teen selle asja nii hästi kui oskan.

Koolitoimkond tuli selpehul kokku. Ilma et Meiusi oleks neid informeerinud meie kokkulepest, jõudsid nad täpselt samale otsusele ning kõik näis olevat juba korras. Siis aga jõudis koosolekule ka ilaloodud eesti õpetaja koos oma sõbrannaga. Ära kuulanud teiste arvamise ridadeid nad, et niisuguse tüüpi asja eest maksta 300 kr. kuus on lubamatu, kuna leidub inimesi, kes selle teevad ilma tasuta, on ju tööd ainult paar tundi päevas ja ettevalmistust ei mingisugust. Ja pealegi ei ole hr. Leht oieti mingi asjatundlik õpetaja, kuna ta on eestis õpetanud vaid käsitööd, ega tea midagi

muist õppeainest. Küsimuse peale, kes on need ilma tasuta tegijad, teatati kaht kutsealist võimelis- ja üht vöökeele-õpetajat keskkoolile ja üht kutseta õpetajat. prouat, kes on aasta õpetanud laagrikoolis. Kas too asjaosaline meie õpetaja ka ilma tasuta teeb, jäi lahtiseks.

Mis tegi koolitoimikond seepäle? Tä laotas häsi ja läks laiali. Ja kõik jäi lahtiseks, jäi sinna paika.

Härra Meisi tuli seepäle minni poole, oli väga löödud ja ütles, et tal on villand sellest värgist. Minul ka. Ta küsis, kas oleksin nõus töötama ilma tasuta? Ma tültsen igal hommikul kell 5 ja seisan püstitajale vabrikus $\frac{1}{2}$ 5-ni õhtul. Kella 6-ks jõuan ma koju. Ilma ettevalmistusest ma tulin anda si oska. Millest ma elan, kui võtan enda vabrikust lahti kooli jaoks? Täiesti võimatu. Võiksin anda paar tundi laupäeva õhtul ja paar tundi pühapäeva hommikul. Aga nõuda sellist asja ühelt õpetajalt ilma tasuta, kui riikandis on kaas oma 1500 mtlast: neil võiks ikka olla veidi häbi ka! Sellise rahva voli alla ning nende palgasajaks nagu ei riskiks minna ka

siis, kui nad oma asja teisiti otsustavad. Näib
nõnda, et vist lihitavad mind välja koolitööst
tänavu, pole midagi parata! Kõige taga seisab
muidugi minu elu nimetatud armas kolleeg,
kellel täispalgaga rootsi koht ei näkunud ja kes
endale müüd nut kohta teeb. Aga et ta kooli-
toimkonnaga talitab nagu Molotov Pariisi kon-
verentsiga, see on väga huvitav. Tal on endal
maegu 2 kohta, üks pangas ja teine too õhtune
3 õpilasega abikool. Kange eit!

Olen siis 25 aastat eesti rahvast teeninud, aitab
ka! Kas sa saaksid ehk mulle Komitee nimel
anda iibe tunnistuse, et olen 1944/45 õppeaastal
olnud Örenäsi laagrikooli õpetaja ja 1945/46 õppe-
aastal Göteborgi eesti algkooli õpetaja. Ma pole
veel kaotanud lootust kord jõuda kodumaale,
ja mul oleks siis seda paberit vaja, et täienda-
da oma poolleolevat teenistuslehti. Samasugust
teenistust vajaks ka Marta Leht. Mis sa sin-
na sisse paned, tead ise paremini. Koolide best-
vusajad olid järgnevad: Örenäs: 20.11.1944 - 17.4.1945
Göteborg: 15.9.1945 - 20.6.1946.

Kõike, kõike hääd siis jälle sedapuhku! Kui
müüd viidi majanduslikult kosun, saadan ära
ka Komitee liikmemaksu. Rahju, et nii hiljaks
jääb, saunuti Rahvusfondi asi. Kolimine ja kõik.
A. Leht. Viktoriagatan 34. Göteborg.